

MİLLETLERARASI ANDLAŞMA

Karar Sayısı: 2472

5 Mayıs 2017 tarihinde Kişinev’de imzalanan ekli “Türkiye Cumhuriyeti ile Moldova Cumhuriyeti Arasındaki Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Uygulanmasına İlişkin İdari Anlaşma”nın onaylanmasına, 244 sayılı Kanunun 5 inci maddesi ile 9 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 2 nci ve 3 üncü maddeleri gereğince karar verilmiştir.

21 Nisan 2020

Recep Tayyip ERDOĞAN
CUMHURBAŞKANI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
İLE
MOLDOVA CUMHURİYETİ
ARASINDAKİ
SOSYAL GÜVENLİK ANLAŞMASININ
UYGULANMASINA İLİŞKİN
İDARİ ANLAŞMA

Türkiye Cumhuriyeti ile Moldova Cumhuriyeti arasında 5 Mayıs 2017 tarihinde Kişinev’de imzalanan Sosyal Güvenlik Anlaşması’nın, bundan sonra “Anlaşma” olarak anılacaktır, 19 uncu maddesinin birinci fıkrası uyarınca Akit Devletlerin yetkili makamları Anlaşmanın uygulanmasına ilişkin aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır:

BÖLÜM I
GENEL HÜKÜMLER

Madde 1
Tanımlar

Bu İdari Anlaşmada kullanılan terim ve ifadeler, Anlaşmada taşıdıkları anlama gelirler.

Madde 2
İrtibat kurumları

(1) Anlaşmanın 19 uncu maddesinin ikinci fıkrasında sözü edilen irtibat kurumları:

Türkiye Cumhuriyeti bakımından: Sosyal Güvenlik Kurumu;
Moldova Cumhuriyeti bakımından: Ulusal Sosyal Sigorta Kurumu.

(2) Anlaşmanın uygulanmasında, birinci fıkrada belirtilen irtibat kurumları birbirleriyle ve ilgili kişiler veya bu kişilerce yetkilendirilmiş kişiler ile doğrudan iletişime geçebilirler. Birbirlerine gerekli yardımı sağlarlar.

(3) Birinci fıkrada belirtilen irtibat kurumları, Anlaşmanın ve bu İdari Anlaşmanın uygulanması için gerekli ortak usulleri ve formüllerleri kararlaştırırlar.

Madde 3

Yetkili kurumlar

Anlaşmanın 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde sözü edilen yetkili kurumlar:

Türkiye Cumhuriyeti bakımından:

1. Sosyal Güvenlik Kurumu - malullük, yaşlılık, ölüm, iş kazası ve meslek hastalığı sigortasından hak kazanılan aylıklar, iş göremezlik ödenekleri, analık sigortasından sağlanan yardımlar, hastalık sigortasından sağlanan sağlık hizmetleri ile diğer sağlık yardımları, cenaze ödeneklerinde;
2. Türkiye İş Kurumu - işsizlik yardımlarında.

Moldova Cumhuriyeti bakımından:

1. Ulusal Sosyal Sigorta Kurumu – genel hastalıklar veya işyeri dışında meydana gelen kazalara bağlı geçici iş göremezlik yardımları, iş kazası veya meslek hastalığına bağlı geçici iş göremezlik yardımları, analık yardımları, yaşlılık aylıkları, genel hastalıklara bağlı maluliyet aylıkları, iş kazaları ve meslek hastalıklarına bağlı maluliyet aylıkları ve tazminatlar, ölüm aylıkları ve cenaze yardımı hususlarında;
2. Engellilik ve Çalışma Gücünü Belirleme Ulusal Konseyi – maluliyet ve çalışma gücünün değerlendirilmesi hususlarında;
3. Ulusal İstihdam Kurumu – işsizlik yardımlarında.

Madde 4

Yardımların ödenmesi

- (1) Akit Devletlerin yetkili kurumları tarafından ödenecek yardımlar, yetkili kurum tarafından uygulanan mevzuatta öngörülen koşullar çerçevesinde, ilgili kişilere, diğer Akit Devlet topraklarında ikamet ediyor olsalar dahi, doğrudan ödenir.
- (2) Yardımlar, Anlaşmanın 23 üncü maddesi birinci fıkrasına istinaden idari masraf kesintisi yapılmaksızın Akit Devletlerin yetkili kurumları tarafından ödenir.

- (3) Anlaşmanın 23 üncü maddesinin ikinci fıkrası ile 24 üncü maddesine göre fazla ve yersiz ödenen meblağların geri alınmasında, idari masraf kesintisi yapılmaksızın Akit Devletlerin yetkili kurumları arasında transfer gerçekleştirilir. Taraflar kendi para birimleri veya Avro cinsinden yapacakları ödemelerle yükümlülüklerini yerine getirirler.

BÖLÜM II

UYGULANACAK MEVZUATA İLİŞKİN HÜKÜMLER

Madde 5

Uygulanacak mevzuata ilişkin belge

- (1) Anlaşmanın II. Bölümünün hükümleri uyarınca, Akit Devletlerden birinin mevzuatının uygulanması halinde, bu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen o Akit Devletin yetkili kurumu, işveren ya da serbest çalışanın isteği üzerine, çalışan ya da serbest çalışanın o mevzuata tabi olduğunu gösterir bir belge düzenler. Belge üzerinde geçerlilik süresi belirtilir ve bu belge çalışan ya da serbest çalışanın diğer Akit Devletin zorunlu sosyal sigorta mevzuatından muaf olduğuna dair kanıt niteliği taşır.
- (2) Bu maddenin birinci fıkrasında sözü edilen belgeyi düzenlemekle görevli kurum:
- Türkiye Cumhuriyeti bakımından, Sosyal Güvenlik Kurumu Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile Sosyal Güvenlik İl Müdürlükleri ve Sosyal Güvenlik Merkezleri;
- Moldova Cumhuriyeti bakımından, Ulusal Sosyal Sigorta Kurumu.
- (3) Akit Devletin ikinci fıkrada sözü edilen görevlendirilmiş kurumu, belgenin bir örneğini, işverene ve diğer Akit Devletin belge düzenlemekle görevlendirilmiş olan kurumuna gönderir.
- (4) Anlaşmanın 8 inci maddesinin üçüncü fıkrasının uygulanmasında, muafiyet talebi işveren ve çalışan veya serbest çalışan tarafından, söz konusu talebe göre mevzuatı uygulanacak olan Akit Devletin yetkili kurumuna, ilk geçici görev süresi bitmeden önce verilir. Mevzuatı uygulanmaya devam edecek olan Akit Devlet yetkili kurumu, ilk geçici görev süresinin dolmasından tercihen 60 takvim günü önce diğer Akit Devlet yetkili kurumunun onayını talep eder.
- (5) Bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen belge işverenin ya da serbest çalışanın talebi üzerine sigortalının istihdam edildiği veya serbest çalıştığı Akit Devlet kurumu tarafından daha sonra da düzenlenebilir.

- (6) Anlaşmanın 11 inci maddesinin uygulanmasında, mevzuatı uygulanmaya devam edecek olan Akit Devlet yetkili kurumu, diğer Akit Devlet topraklarında faaliyetin başlamasından tercihen 60 takvim günü önce, diğer Akit Devlet yetkili kurumunun onayını talep eder.

Madde 6

Tercih Hakkı

- (1) Anlaşmanın 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasında sözü edilen kimseler, Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce istihdam edilmiş iseler, tercihlerini Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde yapabilirler.
- (2) İstihdam edildiği ülke mevzuatını tercih eden kimseler, istihdam edildikleri Devlet yetkili kurumunca kendisine verilen belgeyi çalıştığı Devletteki yetkili kuruma verir veya işvereni aracılığı ile ulaştırır.

BÖLÜM III

ÖZEL HÜKÜMLER

KISIM I

YAŞLILIK, MALULİYET VE ÖLÜM YARDIMLARI

Madde 7

Sigortalılık sürelerinin birleştirilmesi

- (1) Anlaşmanın 12 nci maddesinin uygulanmasında; yardım hakkının kazanılması, durdurulması ve yeniden kazanılması için diğer Akit Devletin mevzuatı kapsamında tamamlanan sigortalılık sürelerinin dikkate alınmasının gerekli görülmesi halinde yetkili kurum uyguladığı mevzuat kapsamında tamamlanan sigortalılık sürelerini gösteren formüleri düzenler.
- (2) İlgili kimsenin veya diğer Akit Devletin yetkili kurumunun talebi üzerine düzenlenen bu formüler doğrudan veya Akit Devletlerin irtibat kurumları aracılığıyla iletilir.

Madde 8

Talepte Bulunma

Sigortalı ve geride kalanlar, aylık taleplerini ikamet yerindeki yetkili kuruma yaparlar.

- (1) Akit Devletlerin yetkili kurumları, kararlaştırılan formüllerle birlikte başvuru belgesini ve talep sahibine yardım bağlanması için gerekli olabilecek diğer belgeleri, başvuru tarihini belirterek, irtibat kurumları aracılığıyla gecikmeksizin birbirlerine iletir. Akit Devletlerden birinin yetkili kurumuna sunulan talep diğer Akit Devletin kurumuna aynı tarihte sunulmuş kabul edilir.
- (2) Akit Devletlerin yetkili kurumları ayrıca, ikinci fıkrada belirtilen belgelerin yanı sıra özellikle kendi mevzuatı kapsamında tamamlanan sigortalılık sürelerini gösteren formüller ile aylık bağladı iseler aylık kararının bir örneğini birbirine iletir.
- (3) Başvuruda yer alan kişisel bilgiler, Akit Devletlerin belgelere dayanarak bilgileri doğrulayan irtibat kurumları tarafından onaylanır. Doğrulanacak bilgilerin türü Akit Devletlerin irtibat kurumları tarafından kararlaştırılır.

Madde 9 **Kararların bildirilmesi**

Her bir yetkili kurum, başvuru sahibini alınan karar ile karara itiraz etme yolları ve koşulları hakkında bilgilendirir ve bir nüshasını diğer Akit Devletin yetkili kurumuna gönderir.

KISIM II **CENAZE ÖDENEĞİ**

Madde 10 **Talepte Bulunma**

- (1) Anlaşmanın 15 inci maddesine göre cenaze ödeneğini almak isteyenler ödeneği ödeyecek yetkili kuruma ya doğrudan ya da ikamet yeri irtibat kurumu aracılığı ile müracaat ederler.
- (2) Başvuru formuna kanıtlayıcı belgeler ile birlikte gerekiyor ise sigortalılık süresini gösterir bir belge de eklenir.

BÖLÜM IV **ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER**

Madde 11 **Tıbbi muayeneler**

- (1) Akit Devletlerin yetkili kurumları başvuru sahibinin ve yararlanıcının kendilerinde mevcut maluliyet/engellilik veya çalışma gücü ile ilgili her türlü bilgi ve tıbbi belgelerini talep üzerine masrafları kendisi tarafından

karşılanmak üzere diğerk Akit Devletin yetkili kurumuna gönderir. Bilgi ve belge talepleri ile bunların aktarımı Akit Devletlerin irtibat kurumları aracılığıyla yapılır.

- (2) Bir Akit Devlet yetkili kurumunun diğerk Akit Devlet topraklarında ikamet eden veya bulunan ve Anlaşma kapsamında yardım alan veya talep eden kişilerin tıbbi muayeneden geçmelerini istemesi durumunda muayene diğerk Akit Devlet kurumunun kendi kuralları çerçevesinde gerçekleştirilir ve masraflar muayeneyi talep eden kurum tarafından karşılanır.
- (3) Bir Akit Devletin yetkili kurumu, diğerk Akit Devletin yetkili kurumu tarafından detaylı masraf bildirimini gönderilmesi üzerine, bu madde kapsamında bildirilen tutarı derhal geri öder.

Madde 12

Meslek hastalığının ağırlaşması

- (1) Sigortalı ikinci Akit Devlette meslek hastalığının artmasına sebep olabilecek bir işte çalışmış ise ikinci Akit Devletin yetkili kurumuna, söz konusu meslek hastalığı nedeniyle daha önce bağlanmış olan yardımlarla ilgili bilgileri verir. İkinci Akit Devletin yetkili kurumunun talebi üzerine birinci Akit Devletin yetkili kurumu bağladığı meslek hastalığına esas aldığı iş göremezlik derecesini ikinci Akit Devletin yetkili kurumuna bildirir ayrıca, meslek hastalığının tespitine ilişkin rapor ve rapor dayanağı tıbbi belgeleri gönderir.
- (2) İkinci Akit Devletin yetkili kurumu ilgiliye ek olarak ödeyeceği yardımın tutarını birinci Akit Devlet yetkili kurumuna bildirir. İkinci Akit Devletin yetkili kurumu bu ek yardımı doğrudan öder.

Madde 13

Yardım hakkının devamı

Yardım hakkının devamı için Akit Devletlerin yetkili kurumları yararlanıcıdan ikamet ettiği Devletin kanunları çerçevesinde onaylanan ve yararlanıcının hayatta olduğunu gösteren bir belge ibraz etmesini talep edebilir.

Madde 14

İstatistiki verilerin değişimi

Akit Devletlerin irtibat kurumları 31 Aralıktan itibaren bu İdari Anlaşmanın 5 inci maddesi kapsamında düzenlenen belge sayısı ve Anlaşma kapsamında yararlanıcıya yapılan ödemeler ile ilgili istatistiki bilgileri her yıl birbirlerine iletir. Bu istatistiki

veriler; Anlaşma kapsamında belirlenen yardım türlerine göre yararlanıcı sayısına ve ödenen toplam yardım tutarına ilişkin bilgiler içerir. Bu istatistiki veriler, irtibat kurumlarınca karşılaştırılan formüllerle bildirilir.

Madde 15
Anlaşmazlıkların çözümlenmesi

Bu İdari Anlaşmanın uygulanmasında ortaya çıkabilecek her türlü anlaşmazlık Akit Devletlerin yetkili makamlarınca doğrudan görüşmeler yoluyla çözümlenir.

Madde 16
İdari Anlaşmanın Tadili

Bu İdari Anlaşma, iç yasal usullere uygun olarak, Akit Devletlerin yetkili makamlarının mutabakatı ile aynı Protokollerle tadil edilebilir veya yeni hükümler eklenebilir.

Madde 17
Yürürlük

Bu İdari Anlaşma, Anlaşma ile birlikte yürürlüğe girer ve Anlaşma yürürlükte olduğu sürece yürürlükte kalır.

Bu İdari Anlaşma, 5 Mayıs 2017 tarihinde Kişinev’de Türkçe, Romence ve İngilizce dillerinde, her üç metin de aynı derecede geçerli olmak üzere ikişer orijinal nüsha olarak düzenlenmiş ve imzalanmıştır. Yorum farklılıklarında İngilizce metin esas alınacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
YETKİLİ MAKAMI ADINA

MOLDOVA CUMHURİYETİ
YETKİLİ MAKAMI ADINA

Dr. Mehmet MÜEZZİNOĞLU
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

Andrei GALBUR
Dışişleri ve Avrupa Entegrasyonu
Bakanı

**ARANJAMENT ADMINISTRATIV
PENTRU IMPLEMENTAREA ACORDULUI
ÎN DOMENIUL SECURITĂȚII SOCIALE
DINTRE
REPUBLICA TURCIA ȘI REPUBLICA MOLDOVA**

În conformitate cu articolul 19, alineatul (1) al Acordului în domeniul securității sociale dintre Republica Turcia și Republica Moldova, semnat la Chișinău la 5 mai 2017, denumit în continuare "Acord", autoritățile competente ale Statelor Contractante, în scopul implementării Acordului, au convenit după cum urmează:

**ARTEA I
DISPOZIȚII GENERALE**

**Articolul 1
Definiții**

Termenii și expresiile utilizate în prezentul Aranjament Administrativ vor avea aceeași semnificație care le este atribuită în Acord.

**Articolul 2
Organisme de legătură**

(1) Organismele de legătură prevăzute în articolul 19, alineatul (2) al Acordului sunt:

în Republica Turcia: Institutul de Securitate Socială,
în Republica Moldova: Casa Națională de Asigurări Sociale.

(2) În scopul implementării Acordului, organismele de legătură menționate în alineatul (1) pot comunica direct între ele, precum și cu persoanele vizate sau persoanele autorizate de acestea. Ele își vor acorda asistența necesară reciprocă.

(3) Organismele de legătură menționate în alineatul (1) vor conveni asupra procedurilor comune și formularelor necesare pentru implementarea Acordului și a prezentului Aranjament Administrativ.

Articolul 3

Instituții competente

Instituțiile competente menționate în articolul 1, alineatul (1), punctual d) al Acordului sunt:

pentru Republica Turcia:

1. Institutul de Securitate Socială – în ceea ce privește prestațiile în caz de invaliditate, pensiile pentru limită de vârstă, de urmaș, asigurările pentru accidente de muncă și bolile profesionale, prestațiile pentru incapacitate de muncă, prestațiile acordate din asigurările de maternitate, serviciile de sănătate acordate din asigurările de boală și alte prestații de sănătate, ajutoarele de deces;
2. Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă Turcească – prestații de șomaj.

pentru Republica Moldova:

1. Casa Națională de Asigurări Sociale – în ceea ce privește indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă cauzată de afecțiuni generale sau accidente în afara muncii, indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă cauzată de boli profesionale sau accidente de muncă, indemnizațiile de maternitate, pensiile pentru limită de vârstă, pensiile de dizabilitate cauzată de afecțiuni generale, pensiile și indemnizațiile de dizabilitate cauzată de accidente de muncă și boli profesionale, pensiile de urmaș și ajutoarele de deces;
2. Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă – în ceea ce privește determinarea dizabilității și capacității de muncă;
3. Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă – în ceea ce privește ajutoarele de șomaj.

Articolul 4

Plata prestațiilor

- (1) Prestațiile datorate de către instituțiile competente ale Statelor Contractante se plătesc direct persoanelor vizate, chiar dacă aceștia domiciliază pe teritoriul celui alt Stat Contractant, în termenele prevăzute de legislația instituției competente care o aplică.

- (2) Prestațiile se plătesc de către instituțiile competente ale Statelor Contractante în conformitate cu articolul 23, alineatul (1) al Acordului, fără nici o reținere pentru costurile sale administrative.
- (3) În conformitate cu articolul 23, alineatul (2) și articolul 24 al Acordului, pentru recuperarea sumelor plătite în exces și necuvenit, transferul dintre instituțiile competente ale Statelor Contractante se va efectua fără nici o reținere pentru cheltuielile administrative. Părțile își vor îndeplini obligațiile prin efectuarea de plăți în valuta lor proprie sau în Euro.

PARTEA a II-a

DISPOZIȚII PRIVIND LEGISLAȚIA APLICABILĂ

Articolul 5

Certificatul privind legislația aplicabilă

- (1) Dacă legislația unui Stat Contractant se aplică în conformitate cu dispozițiile Părții a II-a a Acordului, instituția competentă a acestui Stat Contractant desemnată în alineatul (2) al prezentului articol, la solicitarea angajatorului sau a lucrătorului independent, va elibera un certificat care să confirme că angajatul sau lucrătorul independent este supus acestei legislații. În certificat se va indica termenul pentru care acesta este valabil și va servi drept confirmare a faptului că angajatul sau lucrătorul independent este exceptat de la aplicarea legislației privind asigurarea socială obligatorie a celuilalt Stat Contractant.
- (2) Instituția desemnată să elibereze certificatul menționat în alineatul (1) al prezentului articol este:

 în Republica Turcia: Direcția Generală a Serviciilor de Pensii a Institutului de Securitate Socială, Direcțiile Teritoriale de Securitate Socială și Centrele de Securitate Socială;

 în Republica Moldova: Casa Națională de Asigurări Sociale.
- (3) Instituția desemnată a Statului Contractant menționată în alineatul (2) al prezentului articol va elibera o copie a certificatului angajatorului și instituției desemnate a celuilalt Stat Contractant.

- (4) În scopul implementării articolului 8, alineatului (3) al Acordului, cererea privind excepția va fi depusă de către angajator și angajat sau de către lucrătorul independent la instituția competentă a Statului Contractant a cărui legislație urmează să se aplice conform cererii, înainte de expirarea perioadei initiale de

detaşare. Instituţia competentă a unui Stat Contractant a cărui legislaţie va continua să se aplice va solicita acordul instituţiei competente a celuilalt Stat Contractant, de preferinţă cu 60 de zile calendaristice înainte de expirarea perioadei iniţiale de detaşare.

- (5) Certificatul menţionat în alineatul (1) al prezentului articol poate fi eliberat ulterior de către instituţia Statului Contractant în care persoana asigurată este angajată sau desfăşoară o activitate individuală.
- (6) În scopul implementării articolului 11 al Acordului, instituţia competentă a unui Stat Contractant a cărui legislaţie va continua să se aplice va solicita acordul instituţiei competente a celuilalt Stat Contractant, de preferinţă cu 60 de zile calendaristice anterior datei în care începe activitatea pe teritoriul celuilalt Stat Contractant.

Articolul 6

Dreptul de opţiune

- (1) Persoanele menţionate în articolul 10, alineatul (2) al Acordului, în cazul în care au fost angajate anterior intrării în vigoare a Acordului, pot exercita dreptul lor de opţiune în termen de cel mult 3 luni de la data intrării în vigoare a Acordului.
- (2) Persoanele care optează în favoarea legislaţiei Statului de angajare vor depune certificatul eliberat de către instituţia competentă a Statului de angajare la instituţia competentă a Statului în care aceştia îşi desfăşoară activitatea sau îl vor transmite prin intermediul angajatorului lor.

PARTEA a III-a

DISPOZIȚII SPECIALE

SECȚIUNEA I

PENSII PENTRU LIMITĂ DE VÂRSTĂ, INVALIDITATE ȘI DE URMAȘ

Articolul 7

Totalizarea perioadelor de asigurare

- (1) În scopul implementării articolului 12 al Acordului, în cazul în care pentru dobândirea, reținerea sau redobândirea dreptului la prestații este necesar să fie luate în considerare perioadele de asigurare realizate în conformitate cu legislația celuilalt Stat Contractant, instituția competentă va elibera formularul, indicând perioadele de asigurare realizate în conformitate cu legislația pe care o aplică.

- (2) Acest formular eliberat la cererea persoanei vizate sau a instituției competente a celui alt Stat Contractant va fi transmis, fie direct, fie prin intermediul organismelor de legătură ale Statelor Contractante.

Articolul 8

Depunerea unei cereri

- (1) Persoana asigurată și urmașii vor depune cererile pentru pensie la instituția competentă de la locul de domiciliu.
- (2) Instituțiile competente ale Statelor Contractante își vor transmite reciproc, fără întârziere, prin intermediul organismelor de legătură pe formularul convenit, cererea sau orice alt document disponibil care ar putea fi necesar pentru stabilirea dreptului solicitantului la prestație, indicând data în care cererea a fost recepționată. Data depunerii cererii la instituția competentă a unui Stat Contractant se consideră ca fiind data depunerii cererii la instituția celui alt Stat Contractant.
- (3) Împreună cu documentele menționate în alineatul (2), instituțiile competente ale Statelor Contractante vor transmite, de asemenea, formularul, indicând, în special, perioadele de asigurare realizate în conformitate cu legislația pe care o aplică și o copie a deciziei luate, dacă au acordat o pensie.
- (4) Informația cu caracter personal referitoare la o persoană fizică care se conține în cerere va fi certificată de către organismele de legătură ale Statelor Contractante care vor confirma informația în temeiul documentelor. Tipul informației care urmează să fie verificată va fi convenit de către organismele de legătură ale Statelor Contractante.

Articolul 9

Notificarea deciziilor

Fiecare instituție competentă informează solicitantul despre decizia luată, indicând căile și temenele de contestare a deciziei și expediază o copie instituției competente a celui alt Stat Contractant.

SECȚIUNEA a II-a

AJUTOR DE DECES

Articolul 10

Depunerea unei cereri

- (1) Persoanele care doresc să beneficieze de ajutorul de deces în conformitate cu articolul 15 al Acordului vor depune o cerere la instituția competentă care va plăti pensia, fie direct, fie prin intermediul organismului de legătură de la locul de domiciliu.
- (2) Dacă este necesar, la formularul de cerere se va anexa, de asemenea, un document în care se vor indica perioadele de asigurare, precum și alte documente confirmative.

PARTEA a IV-a

DISPOZIȚII DIVERSE

Articolul 11

Expertiza medicală

- (1) Instituția competentă a unui Stat Contractant furnizează, la cerere și pe cheltuială proprie, instituției competente a celuilalt Stat Contractant orice informație și documentele medicale disponibile referitoare la invaliditate sau capacitatea de muncă a solicitantului sau a beneficiarului. Solicitarea informației și a documentelor, precum și transmiterea acestora se efectuează prin intermediul organismelor de legătură ale Statelor Contractante.
- (2) În cazul în care instituția competentă a unui Stat Contractant solicită ca persoana care are domiciliu sau reședință pe teritoriul celuilalt Stat Contractant și care beneficiază sau solicită prestații în temeiul Acordului să fie supusă expertizei medicale, această expertiză va fi efectuată de către instituția celuilalt Stat Contractant în corespundere cu regulile pe care aceasta le aplică și pe cheltuiala instituției care solicită examinarea.
- (3) Instituția competentă a unui Stat Contractant va rambursa, fără întârziere, orice sume datorate în temeiul prezentului articol, ca urmare a prezentării de către instituția competentă a celuilalt Stat Contractant a unui raport detaliat al cheltuielilor.

Articolul 12

Agravarea bolii profesionale

- (1) Dacă persoana asigurată a desfășurat o activitate care ar fi putut agrava boala sa profesională în cel de-al doilea Stat Contractant, asiguratul va furniza informația instituției competente a celui de-al doilea Stat Contractant cu privire la prestațiile care i-au fost stabilite anterior în legătură cu boala sa profesională. Instituția competentă a primului Stat Contractant va informa instituția competentă a celui de-al doilea Stat Contractant despre gradul de incapacitate de muncă/capacitate de muncă în baza căruiua i-au fost stabilite prestațiile, la solicitarea acesteia. Mai mult, aceasta va transmite raportul și documentele medicale referitoare la determinarea bolii profesionale.

- (2) Instituția competentă a celui de-al doilea Stat Contractant va informa instituția competentă a primului Stat Contractant despre suma prestației suplimentare care va fi plătită persoanei vizate. Instituția competentă a celui de-al doilea Stat Contractant va plăti direct această prestație suplimentară.

Articolul 13

Prelungirea dreptului la prestații

În scopul prelungirii dreptului la o prestație, instituțiile competente ale Statelor Contractante pot solicita beneficiarului să depună o declarație care să confirme că beneficiarul este în viață, autenticată în conformitate cu dispozițiile legale ale statului de domiciliu al beneficiarului.

Articolul 14

Schimb de date statistice

Organismele de legătură ale Statelor Contractante, anual, la 31 decembrie, fac schimb de date statistice privind numărul certificatelor emise în temeiul articolului 5 al prezentului Aranjament Administrativ și privind plățile efectuate către beneficiari în temeiul Acordului. Aceste date statistice vor conține numărul beneficiarilor și suma totală a prestațiilor plătite, fiind indicat tipul prestațiilor plătite în baza Acordului. Datele statistice vor fi transmise pe formularul convenit de către organismele de legătură.

Articolul 15
Soluționarea diferendelor

Eventualele diferende care pot rezulta din implementarea prezentului Aranjament Administrativ vor fi soluționate de către autoritățile competente ale Statelor Contractante prin consultări directe.

Articolul 16
Modificarea Aranjamentului Administrativ

Prezentul Aranjament Administrativ poate fi modificat sau completat prin Protocoale separate la înțelegerea reciprocă a autorităților competente ale Statelor Contractante, în conformitate cu procedurile legale interne.

Articolul 17
Intrarea în vigoare

Prezentul Aranjament Administrativ intră în vigoare la data intrării în vigoare a Acordului și va rămâne în vigoare pe perioada valabilității Acordului.

Întocmit la Chișinău la 5 mai 2017, în două exemplare originale, fiecare în limbile turcă, română și engleză, toate textele fiind egal autentice. În caz de divergențe de interpretare, limba engleză va prevala.

PENTRU
AUTORITATEA COMPETENTĂ A
REPUBLICII TURCIA

PENTRU
AUTORITATEA COMPETENTĂ A
REPUBLICII MOLDOVA

Dr. Mehmet MÜEZZİNOĞLU
Ministrul Muncii și Securității Sociale

Andrei GALBUR
Ministrul Afacerilor Externe și
Integrării Europene

**ADMINISTRATIVE ARRANGEMENT
FOR THE IMPLEMENTATION OF THE AGREEMENT
ON SOCIAL SECURITY
BETWEEN
THE REPUBLIC OF TURKEY
AND
THE REPUBLIC OF MOLDOVA**

Pursuant to the Article 19, paragraph (1), of the Agreement on social security between the Republic of Turkey and the Republic of Moldova, signed at Chişinău on 5 May 2017, hereinafter referred to as the “Agreement”, the competent authorities of the Contracting States have agreed upon the following for the implementation of the Agreement:

**PART I
GENERAL PROVISIONS**

**Article 1
Definitions**

Terms and expressions used in this Administrative Arrangement shall have the same meaning as they have in the Agreement.

**Article 2
Liaison bodies**

- (1) The liaison bodies referred to in Article 19, paragraph (2), of the Agreement shall be:

in the Republic of Turkey: Social Security Institution;
in the Republic of Moldova: National Office of Social Insurance.

- (2) For the implementation of the Agreement, the liaison bodies specified in paragraph (1) may directly communicate with one another as well as with the persons concerned or the persons authorized by them. They shall provide each other necessary assistance.

- (3) The liaison bodies specified in paragraph (1) shall agree upon the common procedures and forms necessary for the implementation of the Agreement and this Administrative Arrangement.

Article 3

Competent institutions

The competent institutions referred to in Article 1, paragraph (1), subparagraph d), of the Agreement shall be:

for the Republic of Turkey:

1. Social Security Institution – in respect of benefits entitled from invalidity, old-age, survivors' pensions, work accidents and occupational disease insurance, allowances for incapacity to work, benefits provided from maternity insurance, health services provided from sickness insurance and other health benefits, death grants;
2. Turkish Employment Agency- unemployment benefits.

for the Republic of Moldova:

1. National Office of Social Insurance – in respect of benefits for temporary incapacity for work determined by general diseases or accidents outside of work place, benefits for temporary incapacity for work determined by occupational diseases or work accidents, benefits for maternity, old age pensions, disability pensions determined by general diseases, disability pensions and indemnities determined by work accidents and occupational diseases, survivors' pensions and death grant;
2. National Council for Determination of Disability and Work Capacity – in respect of assessment of disability and work capacity;
3. National Employment Agency – in respect of unemployment benefits.

Article 4

Payment of benefits

- (1) Benefits due by the competent institutions of the Contracting States shall be paid directly to the persons concerned, even if they reside on the territory of the other Contracting State, in terms provided for by the legislation the competent institution applies.

- (2) Benefits shall be paid by the competent institutions of the Contracting States pursuant to Article 23, paragraph (1), of the Agreement without any deduction for their administrative costs.
- (3) In accordance with Article 23, the paragraph (2), and Article 24 of the Agreement, for the recovery of extra or undue amounts, the transfer shall be made between the competent institutions of the Contracting States without any deduction for administrative expenses. The Parties shall fulfill their liabilities by making payments in their own currency or Euro.

PART II

PROVISIONS ON APPLICABLE LEGISLATION

Article 5

Certificate on the applicable legislation

- (1) Where the legislation of one of the Contracting State is applicable in accordance with the provisions of Part II of the Agreement, the competent institution of that Contracting State designated in paragraph (2) of this Article shall issue upon request of the employer or self-employed person a certificate stating that the employee or self-employed person is subject to that legislation. The certificate shall indicate the duration for which it shall be valid and shall be proof that the employee or self-employed person is exempt from the application of the legislation on compulsory social insurance of the other Contracting State.
- (2) The institution designated to issue the certificate referred to in paragraph (1) of this Article is:

in the Republic of Turkey: General Directorate of Pension Services of Social Security Institution, Provincial Directorates of Social Security and Social Security Centers;

in the Republic of Moldova: National Office of Social Insurance.
- (3) The designated institution of the Contracting State referred to in paragraph (2) of this Article shall provide a copy of the certificate to the employer and the designated institution of the other Contracting State.
- (4) For the implementation of Article 8, paragraph (3), of the Agreement, the request on exception shall be submitted by the employer and the employee or self-employed person to the competent institution of the Contracting State

whose legislation has to be applied pursuant to the request, before the end of the initial period of posting. The competent institution of one Contracting State whose legislation will continue to apply shall request the consent of the competent institution of the other Contracting State, preferably 60 calendar days prior to the expiry of the initial period of posting.

- (5) The certificate referred to in paragraph (1) of this Article may be issued subsequently by the institution of the Contracting State where the insured person is employed or self employed.
- (6) For the implementation of Article 11 of the Agreement, the competent institution of one Contracting State whose legislation will continue to apply shall request the consent of the competent institution of the other Contracting State, preferably 60 calendar days prior to the date of starting the activity on the territory of the other Contracting State.

Article 6 **Right of choice**

- (1) The persons defined in Article 10, paragraph (2), of the Agreement, if they were employed before the Agreement enters into force, may exercise their choice within three months from the enforcement date of the Agreement.
- (2) The persons who choose the legislation of the State of employment shall submit the certificate issued by the competent institution of the State of employment to the competent institution of the State where he/she works or deliver it through his/her employer.

PART III **SPECIAL PROVISIONS** **SECTION I**

OLD AGE, INVALIDITY AND SURVIVORS' PENSIONS

Article 7 **Aggregation of periods of insurance**

- (1) For the implementation of Article 12 of the Agreement, where for the acquisition, retention or recovery of the right to benefits there is necessary to be taken into account periods of insurance completed under the legislation of the other Contracting State, the competent institution shall issue the form indicating the periods of insurance completed under the legislation it applies.

- (2) This form issued on the request of the person concerned or of the competent institution of the other Contracting State, shall be transmitted, either directly, or through the liaison bodies of the Contracting States.

Article 8

Submission of a claim

- (1) The insured person and survivors shall submit their claims for pension to the competent institution in the place of residence.
- (2) The competent institutions of the Contracting States shall, without delay, through the liaison bodies on an agreed form transmit to each other the claim and any available documentation that may be necessary to establish the claimant's eligibility for the benefit, indicating the date on which the claim has been received. The date of submitting of the claim to the competent institution of one Contracting State shall be considered as the date of submitting of the claim to the institution of the other Contracting State.
- (3) Along with the documents referred to in paragraph (2), the competent institutions of the Contracting States shall also transmit the form indicating, in particular, the periods of insurance completed under the legislation it applies, and a copy of the decision taken if they granted pension.
- (4) The personal information regarding an individual contained in the claim shall be certified by the liaison bodies of the Contracting States which shall confirm the information on the basis of documents. The type of information to be verified shall be agreed upon by the liaison bodies of the Contracting States.

Article 9

Notification of decisions

Each competent institution shall inform the claimant of the decision taken, indicating the ways and terms to appeal the decision and send a copy to the competent institution of the other Contracting State.

SECTION II
DEATH GRANT

Article 10
Submission of a claim

- (1) The persons who would like to receive death grant in accordance with Article 15 of the Agreement shall apply to the competent institution, which would pay pension, directly or through the liaison body in the place of residence.
- (2) A document indicating insurance periods as well as other confirmative documents shall also be attached to the application form if deemed necessary.

PART IV
MISCELLANEOUS PROVISIONS

Article 11
Medical examinations

- (1) The competent institutions of each Contracting State shall provide, upon request and at its own expense, to the competent institution of the other Contracting State, any information and available medical documentation referring to the invalidity or work capacity of the claimant or beneficiary. The request for the information and documentation, and their transmission shall be made through the liaison bodies of the Contracting States.
- (2) Where the competent institution of either Contracting State requires that a person residing or staying on the territory of the other Contracting State receiving or applying for benefits under the Agreement be submitted to a medical examination, such examination shall be arranged by the institution of the other Contracting State pursuant to the rules it applies. and at the expense of the institution which requests the examination.
- (3) The competent institution of one Contracting State shall, without delay, reimburse any amounts owed under this Article upon presentation of a detailed statement of expenses by the competent institution of the other Contracting State.

Article 12
Aggravation of the occupational disease

- (1) If the insured person has worked at a job which might aggravate his/her occupational disease in the second Contracting State, the insured shall provide

information to the competent institution of the second Contracting State about the benefits previously assigned to him/her due to the relevant occupational disease. The competent institution of the first Contracting State shall inform the competent institution of the second Contracting State about the level of incapacity to work/work capacity which was taken as a base for assigning benefits upon its request. Besides it will provide the report and medical documents related to determination of the occupational disease.

- (2) The competent institution of the second Contracting State shall inform the competent institution of the first Contracting State regarding the amount of the additional benefit which will be paid to the related person. The competent institution of the second Contracting State shall directly pay this additional benefit.

Article 13

Continuation of the right to benefits

In order to continue the right to a benefit, the competent institutions of the Contracting States may require from the beneficiary to submit a certified statement confirming that the beneficiary is alive, authenticated according to the legal provisions of the beneficiary's state of residence.

Article 14

Exchange of statistical data

The liaison bodies of the Contracting States shall exchange annually the statistical data as of 31st December on the number of certificates issued under Article 5 of this Administrative Arrangement, and on payments made to the beneficiaries pursuant to the Agreement. These statistical data shall include the number of beneficiaries and the total amount of benefits paid, identified by the types of benefits paid under the Agreement. The statistical data shall be provided in a form agreed upon by the liaison bodies.

Article 15

Settlement of disputes

Any dispute which may arise from the implementation of this Administrative Arrangement shall be resolved by the competent authorities of both Contracting States through direct consultation.

Article 16
Amendment of the Administrative Arrangement

This Administrative Arrangement may be amended or supplemented through separate Protocols, upon the mutual consent of the competent authorities of both Contracting States, in accordance with the internal legal procedures.

Article 17
Entry into force

This Administrative Arrangement shall enter into force on the same date as the Agreement and shall remain in force during the period of validity of the Agreement.

Done at Chişinău on 5 May 2017, in two originals in Turkish, Romanian and English, all texts being equally authentic. In case of discrepancy in the interpretation, the English text shall prevail.

FOR
THE COMPETENT AUTHORITY
OF
THE REPUBLIC OF TURKEY

FOR
THE COMPETENT AUTHORITY
OF
THE REPUBLIC OF MOLDOVA

Dr. Mehmet MÜEZZİNOĞLU
Minister of Labour and Social Security

Andrei GALBUR
Minister of Foreign Affairs and
European Integration